

ROJA WELAT

ROJNAMEYA SIYASÎ Û ÇANDI YA 15 ROJÎ
15 GÜNLÜK POLİTİK VE KÜLTÜREL GAZETE

KARKERÊN HEMÛ WELATAN Û GELÊN BINDEST YEKBIN!

*Kanath J-78
Tatbikati*

KÜRT HALKINA KARŞI YAPILAN SAVAŞ PROVASI

ROJA WELAT'A YARDIM KAMPANYASINA KATILIN

Değerli okurlar.

İrkçi-sömürgeci güçlerin, her türlü zorbalığın yanı sıra, bizi mali bakımdan çökertme çabalarına rağmen bugüne dek bir yardım kampanyası açmadık. Ama bazı yerlerde okurlarımız bunu kendiliğinden yaptılar. Örneğin Federal Almanya'da çalışan işçiler ve aydınlar geçtiğimiz aylarda bir yardım kampanyası açtılar ve bizi desteklediler. İsveç'te de Roja Welat'a yardım için bir komite kuruldu.

Türkiye'de de gazeteniz Roja Welat'ı yaşatmak, daha güçlü

kılmak ve burjuvazinin oyunlarını boşa çıkarmak için bir yardım kampanyası açıyoruz. Bu amaçla Ziraat Bankası, Ankara Yenisehir Şubesinde 65510 nolu hesaba açtık. Yardımlarınızı bu hesaba gönderebilirsiniz veya bize başka türlü ulaştırabilirsiniz.

Ayrıca, son aylarda yeniden artan kâğıt ve baskı masrafları karşısında biz de gazetenin fiyatını 7,5 liraya çıkarmak zorunda kaldık. Okurlarımızın, gazeteyi yaşatmak için yapılan bu arttırmayı anlayışla karşılayacakları kanısındayız.

B iji rêya azadi, dimeşim rêya te da
I stêrka wi venamîre, biji rêya azadi
J bo Kurdistanî sosyalist tekoşin dida
I sal kete sala çaran, biji rêya azadi

R êya azadi tekoşin dida bo sosyalizmê
Ê di bese nav koledaran da perçe bûne
Y ekîtiya gelan û karkeran armanca wi ye
A zadi, aşîti rêya gelên Kurdistan e

A la azadiyê rakir ser milê karkeran da
Z ordestiyê naxwaze dî nava cihanê da
A girê wi venamîre dî rêya Marksizmê da
estê xwe em bîdîn hev dî şerê sosyalizmê da
I sal kete sala çaran, biji rêya azadi

V.BARAK - LİCE

İsveç'te dört demokratik kuruluş gazetemize yapılan baskıları protesto etti..

İsveç'te, İran Demokratik
Gençlik ve Öğrenci Örgütü,

Türkiye'li Devrimciler Birliği,
İsveç Kürt İşçi Derneği ve Roja
Welat'a Yardım Komitesi adlı
dört demokratik kuruluş, Roja
Welat üzerinde devam eden
baskı ve yıldırma eylemlerini
kınayan ortak bir bildiri yayınla-
dılar.

Bildiride Roja Welat'a yapı-
lan baskılar anlatılıyor ve şöyle
deniyor:

"-Bu anti - demokratik
baskılar Birleşmiş Milletler İn-
san Hakları Evrensel Beyanna-
mesine, Röma Antlaşmasına,
Avrupa Konseyi kararlarına ve
Helsinki Konferansına ters düş-
mektedir. Türkiye'de bu prensip-
leri uygulayacağına söz vermiş-
tir..."

SİİRT TÜM-DER ŞUBESİ
OLAGAN KONGRESİ
YAPILDI...

Sürt TÜM-DER Şubesi Ola-
ğan Kongresi 10 Eylül 1978
günü yapıldı ve seçime tek
başına katılan Özgürlük Grubu
yönetime geldi. Yeni yönetim
kurulunca yapılan görev bölümü
ile başkanlığa Yalçın Çabuk,
saymanlığa Mustafa Aydın, yaz-
manlığa da Veysi Algan getiril-
di. Naci Yıldız ve Fahri Güneş
yönetim kurulu üyeliklerine,
Kaddur Türkoğlu ve Erdoğan
Geyik ise genel merkez temsilci-
liğine seçildiler. Eski yönetim
kurulu üyesi Erdoğan Geyik,
açış konuşmasında şöyle dedi:

"-Egemen güçlerin plânlı
saldırıların hedeflerinden biri
de, hiç kuşkusuz, demokratik
kitle örgütleridir. Bu açıdan, son
günlerde POL-DER, TÖB-DER,
TÜM-DER ve diğer demokratik
kitle örgütleri üzerinde oynanan
oyunları halkımızın emekçileri
boşa çıkaracaklardır. Kamu e-
mekçilerinin mücadelesi özgür-
lük, demokrasi ve sosyalizm
mücadelesinden ayrı değildir.
"Bölücülük" yaygaralarının yük-
seldiği, halkımızın hergün yeni
bir gerici - faşist tertiple
karşılaştığı şu günlerde en geniş
tabanlı anti - faşist güç ve eylem
birliği zorunludur."

ÖZGÜRLÜK VE DEMOKRASİ SAVAŞINDA ROJA WELAT BİR YAŞINDA

Gazetemiz Roja Welat Eylül ayında bir yaşına girdi. Bu bir yıl içinde Roja Welat Kürt Halkının özgürlük ve demokrasi mücadelesine büyük katkılarda bulundu. Çıkmasını engellemek isteyen irkçi sömürgeci güçlerin baskılarına karşı kahramanca göğüs gerdi. Jandarması, polisi ve bozkurtlarıyla gerici güçler Roja Welat'ı sokak sokak kovaladılar. Basanları, dağıtanları, okuyanları yakalayıp karakollarda dövdüler, hapise attılar. Yazı işleri müdürleri için yıldırım hızıyla cezalar verdiler. Ama bütün bu baskılar, Roja Welat'ı çıkaranları, satanları, okuyanları yıldırmadı. Gün geçtikçe gazetemiz daha geniş kitlelere ve en ücra köylere ulaştı.

Roja Welat yalnız irkçi sömürgeci güçlere karşı savaşmakla kalmadı. Kürt Halkını çıkarları uğruna satan, emekçi Kürt köylülerinin sırtına kene gibi yapışmış gerici ağa ve beylere karşı da mücadele verdi. Kürdistanlı emekçilerin ve geniş yığınların çıkarlarını hiçe sayan maceracı gruplar, Roja Welat'ın etkinliği sayesinde özgürlük ve demokrasi hareketimiz içinde eskisi gibi gövde gezdiremez oldular.

Biz yurtdışındaki Kürdistanlı işçiler Roja Welat'ı birinci sayısından beri okuyoruz ve okutuyoruz. Gazetemizdeki teorik yazılar, Kürt dili ve edebiyatından örnekler, özellikle de en doğru biçimde yansıtılan Yurd haberleri bizim buradaki mücadelemize ışık tutuyor ve yıllardır böyle bir yayın organına olan hasretimizi gideriyor.

BİJİ ROJA WELAT!

Baskılar gazetemizi susturamayacaktır! İlerici ve demokrat geçinen bazı kişi ve örgütlerin baskılar karşısındaki suskunluğu da bizi yıldırmıyor. Kitleler onlara gereken cevabı veriyor ve verecek.

YAŞASIN BUTUN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLARIN BİRLİĞİ!

KAMKEM HEMÜ WELATAN Ü GELEN BİNDEST YEKBIN

BIMKE KEDKURİ BİJİ AZADI

KAHMOLSUN SÖMÜRGEÇİLİK YAŞASIN ÖZGÜRLÜK

İŞÇİ DAYANIŞMA DERNEĞİ

Westendplats 34

6. Frankfurt/M.

ROJA WELAT KET

SALA DUDOYAN

Xwendekarên delal;

Rojname we Roja Welat sala xwe tamam kir û kete dudoyan. Ev hejmarê 10'an e bî dest we dikeve. Me ew wek rojnameke panzdeh roji hesabandî bû. Lê zulm û tedayê koledaran firsend ne da me.

Me di destpêkê da, ango di hejmarê pêşin usa nivisandi bû:

"Emrê Roja Welat kî dibe, an dirêj dibe, em nikarin destpêkê da tîsteki bêjn..."

Heya Roja Welat, di salên berê ji xwendeyên Kurd çend caran cêribandî bûn ku li Tirkîyê bî zîmanê Kurdi û Tirkî rojname û kowaran derxînin, lê qet yek ji wan ji hejmarê çaran zêdetir derneketî bû. Roja Welat, weki gotna gelê me, **"hîngê şeytin firand!"**

Çer tê zanin, derketina wê ji ne hêsan bû. Hin ku hevalê me istida derxistinê birin Waliyê Enqerê, polêz ji wan ra got: **"Hûn nikarin bî zîmanê Kurdi rojname derxînin, zagonên Tirkîyê tîstê ha qebûl nake, emê serê we jêkn!..."** Me guh ne da lahf û gehfên polêz û hejmarê pêşin derxist. Lê polêz tirs dabû çapxanan, ewana ne diwêrin ku Roja Welat çapkin. Me geh li Enqerê, geh li Îstembolê ew derxist. Himber zagonan derxistina wê heqê me bû, lê polêz û hukumetê guh ne dida zagon û magonan.. Ewana Roja Welat li kiderê diditin ew kom dikirin û dibîrin. Bona vê bifroşin. Polêz ci û ci digeriya, ji wan ra digot: **"Kijan rojnamê difroşin bifroşin, lê Roja Welat na! Ger hûn wê bifroşin emê dezgeyê we xirawkin..."**

Niha li Enqerê, li Îstembolê û li pîr bajarên din bigerin, hûn li rojnamefroşan dikarin hemû kowar rojnameyên rast û çep bibinin, lê Roja Welat di nav wan da xuya nake. Lê disa ji me ew frot. Roja Welat li çarali welat belav bû, ket bajarên û gundan, derket warên koçeran.. Ew bî hezaran çû gihîştê destê gelê me, ewana Roja Welat bî dil û can hîmbêz kirin, xwendin û belavkirin.

Teda li ser me kême ne bû. Pîr çaran polêz êrişî buroya me kir, hevalê me û rojname birin. Pîr çaran froşker, belavkir û xwendekarên Roja Welat hatin girtin bî mehan hepsê da man. Ev teda û zulm iro ji ne hatiye birin. Hin çend roj berê polêz disa bî dû rojnamê ket, hat, buro tevlihev kir.

Lê disa ji Roja Welat derket û ewê derkeve. Koledar êdi nikarin dengê Roja Welat bîdin birin. Rêya azadiyê ronak bûye. Gelê me ji xewa kûr hişyar bûye. Pîr nabori, roja sor ji wê derkeve...

Zordest ji Roja Welat ditirsîn. Ji ber ku ew bûye yarê karker û gundiyên Kurdistanê. Roja Welat bona hişyarbûna gel, bona azadi û aşîtiyê, diji zordesti û kedxwariyê şer dike. Ew, kirêtiyên kolonyalîstan, dewlemendan, axa û began dîde ber çavan.

Roja Welat diji emperyalîzmê, kewneparêziyê bî mêrani şer dike. Rêça yekîtiyê û tekoşînê nişan dîde. Bîratiya karkerên hemû welatan eşkere dike, diji şovenîzmê, nijadparêziyê derdikeve.

Xortino! Ronahiya Roja Welat li çar ali welat belavkin!

Karker û gundiyên Kurdistanê! Jîn û mêr, kal û ciwanên welat! Bî rojname xwe xwedi derkevin, wê bixwînin û belavkin. Milê xwe bîdin hev, destê xwe kipkin!

Guh medî tîrsa zordestan, guh medî derewinan û bêbextan. Ji rojname xwe ra xwedi derkevin.

Xilasbûn bî qîret û zehmet dibe. Bê zanin tîstek naçe seri. Xwe bî zaniyê bixemilînin, yekbîn, di riya azadiyê da bimeşin. Hîngê em dikarin nirê kolonyalîstan û nirê axa û began, nirê zordestan bîşkênînin.

Rojên pêşiyê yên bedew ê me ne...

Roja Welat

bir yaşında

Değerli Okurlar;

Gazeteniz Roja Welat geçtiğimiz eylül ayında bir yılını tamamlayıp, ikinci yayın yılına girdi. 15 günlük bir gazete olarak çıkmayı planladığımız halde bugüne dek ancak 10 sayı çıkabildik. Bunun nedenleri ise sizlerce iyi bilinmektedir.

Türkiye'de şimdiye dek Kürt diliyle yayın yapan hiçbir dergi ve gazete -Özgürlük Yolu hariç- dört sayıdan fazla çıkmadı. Gericî şoven güçler Roja Welat'ı da daha çıkmadan engellemek ve çıktuktan sonra boğmak için elden geleni yaptılar. Gazetenin çıktığı gün toplama kararları da birlikte çıktı. Polis, zaten karar bile aramaksızın onu her gördüğü yerde toplayıp götürme yöntemini seçti. Büromuz birçok kez basıldı. İlk sorumlu müdürümüz 1,5 yıl hapisle cezalandırıldı, diğerleri hakkında da pek çok kovuşturma var. Gazetemizi dağıtanlar, satanlar, hatta okuyanlar, pek çok baskılara uğradılar, bu nedenle birçok kişi tutuklandı ve aylarca -yasalara aykırı olarak- tutuklu kaldılar.

Geçmiş MC iktidarı döneminde olduğu gibi, pek sayın "özgürlükçü demokrasi" şampiyonu CHP iktidarı döneminde de bu baskılar azalmadı, hatta daha da sistemleştirildi. Daha birkaç gün önce, polis, Yüksekova'da yapılan ve burjuva gazetelerinin bile yer yer gayri insani buldukları bir tatbikatı knayan özel ekimizi engellemek için büroyu bastı, mahkeme kararı olmaksızın aradı, altını üstüne getirdi.

Ne demokrat bir ülke değil mi? Adamlar Kürt halkını düşman sayıp onu imha etmeye yönelik tatbikatlar yapıyorlar ve siz bu tatbikatı knamak özgürlüğüne bile sahip değilsiniz!

Geçmiş iktidar gibi bugünkü de gazetemizi engellemek için zora, yasadışı yollara, mali çökertme yöntemlerine başvuruyor. Bugün büyük kentlerin gazeteci büfelerinde en ırkçısından, en sağından en sivri soluna kadar her türlü yayını bulabilirsiniz. İçlerinde bir Roja Welat yoktur. Çünkü Roja Welat ırkçı burjuvazinin korkulu rüyası olmuştur.

Ama buna rağmen gazetemiz yaşadı ve yaşayacak. O halkımızın eline, kentlere - köylere ulaştı, ulaşacak. Halkımız onu kendi sesi olarak görüyor, bağrına basıyor, okuyor, dağıtıyor. Roja Welat elden ele dolaşiyor.

Roja Welat emperyalîzmeye, sömürgeciliğe karşı emekçi halkın yanındadır. O, ağalara, beylere, her türlü parazite karşı emekçi halkın yanındadır. O, özgürlük, barış ve sömürsüz bir toplum uğrunda savaşıyor.

Roja Welat, halkları birbirine düşman etmek isteyen gericilerin oyunlarını açığa vuruyor, emekçilerin birliğini, kardeşliğini savunuyor.

Bu nedenle sömürgeci yönetim, ırkçılar ve militaristler gibi Kürt ağa ve beyleri de ona karşılar, onun sesinin kesilmesini istiyorlar.

Gençler! Roja Welat'ı ülkenin dört bir yanına yayın!

Ülkemizin işçileri ve köylüleri, yaşlı ve genç insanlar, gazeteniz Roja Welat'a daha güçlü sahip çıkın, onu dağıtın, yaygınlaştırın!

Sizin desteğiniz tüm gericî güçlerin oyunlarını boşa çıkaracaktır.

Sömürgecilerin tehditlerinden korkmayın, ikiyüzlülere ve dönöklere aldırmayın, birleşin, özgürlük yolunda yürüyün.

Gelecek güzel günler bizimdir..

SOSYALİST TÜRKMENİSTAN ' DAKİ

YAŞAMDAN BİR KESİT

Türkiye'deki ırkçılar-Turancılar bir sakızı ötedenberi çiğneyip durur. Sovyetler Birliğindeki 40 milyon "esir Türk"ten sözeder ve onları "kurtarmak"tan demvururlar..

Gerçeği bilenler ise -çünkü bugün gerçek artık gizli birşey değil- ırkçıların bu saçma sapan laflarına gülüp geçiyorlar. Evet, Sovyetler Birliğinde milyonlarca Türk yaşıyor, ama onlar "esir" filan değiller. Türkmenistan'da, Azerbaycan'da onların kendi cumhuriyetleri var. Onların üstünde hiçbir ulusal baskı yok. Ekonomileri gibi kültürel yaşamları da hızla gelişiyor. Esir olmak şurda kalsın, onlar, sömürü ve zulme temelden son veren; özgürlüğü, eşitliği, gelişmeyi bir gerçeklik haline dönüştüren sosyalist toplumun insanları..

İrkçıların propagandasına kanan insanlar az değil Türkiye'de. Özellikle yoksul halk kesimlerinden pekçok genç bu masallarla aldatılıyor. Ama ırkçılığı yaratan, besleyen kaynaklar hiç de o kadar saf değiller. Onlar ne yaptıklarını çok iyi biliyorlar. Günümüzdeki CIA'dan "Başbuğ"a, oradan türlü ırkçı yayın organlarına, ETKO (Esir Türkleri Kurtarma Ordusu) denen çetelere kadar uzanan sinsi bir şebeke kitleleri bu yalanlarla aldatmaya çalışıyor. Böylece emekçi kitlelerin safları bölünüyor, kitlelerin mücadelesi saptırılıyor. Pekçok saf insan, kendilerini sömürenleri, onların ardındaki emperyalist güçleri unutup böylesine hayallerle savaşmaya kalkıyorlar.

Türkiye'deki ırkçıların, Turancıların bu tür şamatalarına, herhalde en başta Sovyetler Birliğindeki Türkler gülüp geçiyorlardır. Şu kadarı bile ırkçılara gülüp geçmeye yeter: Sovyetler Birliğinde, hangi ulustan olursa olsun aç insan yok, işsiz insan yok. Türkmenistan'da devrimden önce halkın yüzde 99'dan fazlası okuma yazma bilmiyordu. Bugün orada eğitim görmeyen bir tek çocuk bile yok.. Ama Türkiye'de var.. Burada milyonlarca işsiz insan ve işi olduğu halde karnını doyuramayan daha da milyonlarcası.. Türkiye'de halkın yarısı daha okur-yazar bile değil. Okur yazar olanların ise durumu malum.. Türkiye'de 10 milyonun üstündeki Kürt halkının kendi dilinde bir tek okulu bile yok ve bundan sözedenleri hapsilere tıkıyorlar.. Esir mi arıyorsunuz, baylar, işte Kürdistan ve Kürt halkı; neden o kadar uzaklara gidiyorsunuz?..

Aşağıda Soviet Weekly adlı bir Sovyet dergisinden aldığımız Türkmenistan'la ilgili bir yazıyı okurlarımıza sunuyoruz. Gerçekler ırkçıların anlattıklarından çok farklı..

ROJA WELAT

NEDEN ONA "SOSYALİZM ÇİFTLİĞİ" DEDİLER?...

Oldukça geniş ve tozlu (her iki yönde de gidip gelen arabalar vardı), kıvrılarak biraz ötedeki ağaçlık içinde kaybolan basbayağı bir sokaktı o.

Ötede bir küçük meydan, ortada bir çeşme, bir kalabalık ve müzik sesi...

Bu, Türkmenistan'daki "Sosyalizm Çiftliği" ile ilk tanışmamdı.

Sovyetler Birliğinde kurulan en eski tarımsal yerleşim merkezleri Türkmenistan'dır. Ama sosyalist devrim oluncaya kadar Türkmenlerin kendi devletleri yoktu. Türkmer Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti Ekim 1924'te ilan edildi.

Sık sık deriz ki, bu Sovyet Cumhuriyeti "herşeye baştan başladı". Türkmenistan kurulduğu sırada nüfusun yüzde 99'dan fazlası okuma yazma bilmeyen, salgın hastalıklı ve fazlasıyla batıl itikathydı ve ülkenin geniş bölümü bir damla suyun elmaslardan daha kıymetli olduğu bir çöldü.

ım için gönderilmiş ve Ruslara çevirmenlik yapan biriydi.

"Sosyalizm" adını öneren oydu.

"Onun ne anlama geldiğini kendisine sordum" dedi Nepesof "ve anladım ki sosyalizm tarlada birlikte çalışma onu ortaklaşa sulama ve ürünü paylaşma anlamına geliyor.

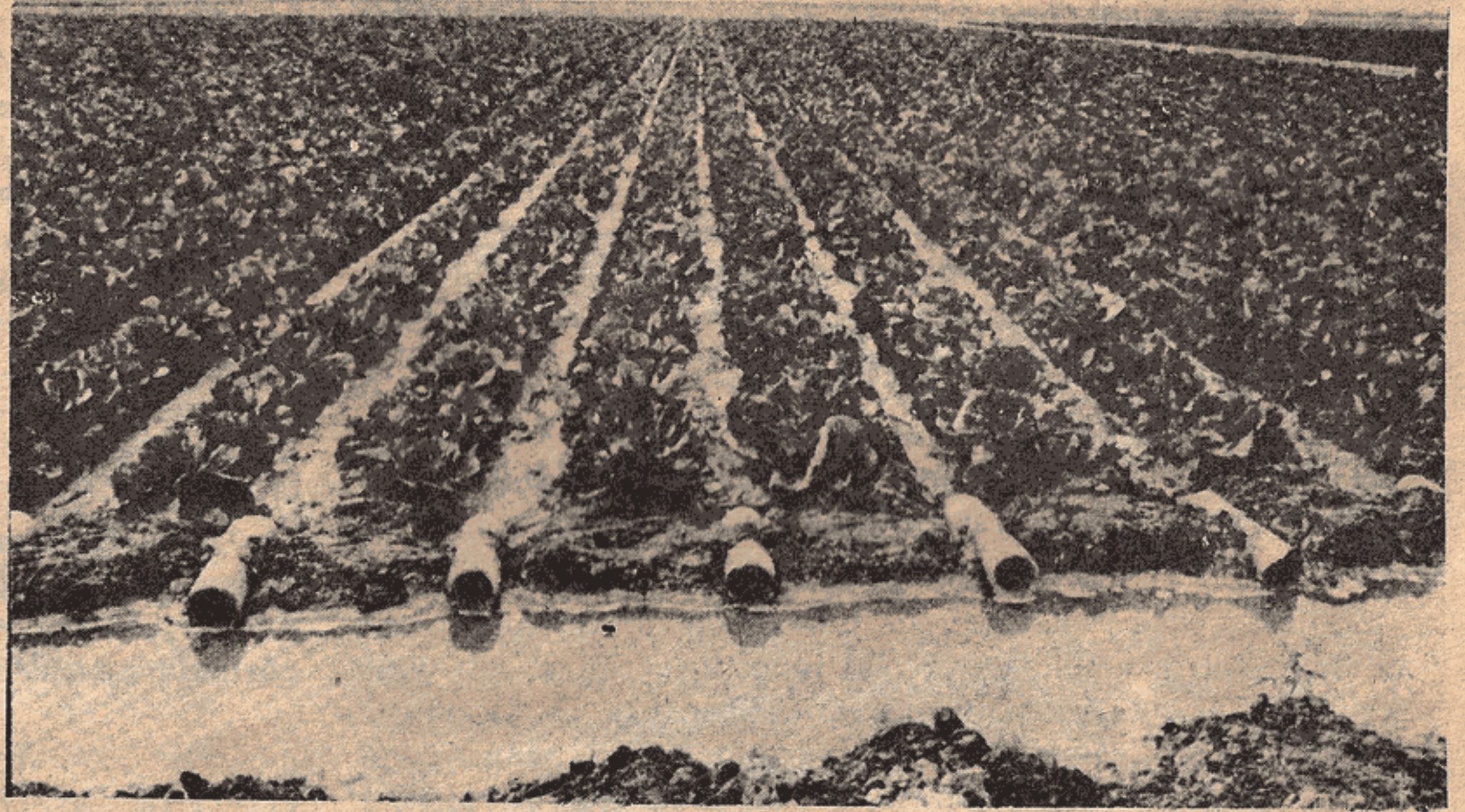
"Bunu köylülere anlattım. Dedim ki; biz hep kötü bir hayat yaşadık, babalarımız da öyle; babalarımızın babası ve onların babaları da. Sosyalizm iyi bir yaşam demektir."

Bu pederle çiftliğe "sosyalizm" adını "erdik"

★ ★ ★

İşte çiftlik ekonomisti Yazdurdy Hocadurdyef'ten aldığım bazı bilgiler:

Devlet çiftliğe 580 mil² kadar toprak vermişti. 2960 dönüm kadar bir alan sulanarak verimli arazi haline getirildi. 2480 dönümlük bir alan ise kumlardan kazanılmaya devam ediyor. Geriye kalanı, özellikle koyun ve deve-

Eski çöl, verimli tarım alanına dönüştü.

Coğrafya pek değişmedi, Kara Kum'un kumları hala ayakları ve soluğu yakar. Ama tarih 50 yılda uzun bir yol aldı.

"1929'da kolektif çiftliğimize "sosyalizm" adını taktık, o zamanlar bu sözcüğün ne anlama geldiğini zor anlıyorduk."

Konuşmacı Şali Nepesof'tur. Şimdi 70'indedir. O, bu çiftliğin organizatörlerinden biri idi

Köyde Rusçayı çat-pat konuşan tek adam, oraya Komünist Parti tarafından yar-

lerin otlatılması için çöl otlığıdır.

Karakurum Kanalından suyun akmasıyla birlikte esas değişiklik 1960'ın başlarında oldu.

Bugün herçeşit sebze, üzüm, kavun, elma, erik yetişiyor ve binlerce koyun sığır ve deve vardır.

Çiftlik en çok da üzümleri ve şarabıyla ünlüdür.

Yasman Salık şarabı -çiftlikteki ana köyün adını taşıyor- birkaç uluslararası ödül kazandı.

Çiftliğin kavunları Moskova Ekonomi Sergisinde gösterildi ve ünlü Akhaltekin cins atları burada yetiştirilir.

Çiftlik 100 traktöre, 100 kamyonu, biçer döverlere, bir domates konserve fabrikası ile süt ürünleri fabrikasına sahiptir.

Evler tuğladandır, çiftlik tarafından inşa edilmiştir, geniş ve rahattırlar. Çiftçiler bunları ya doğrudan ya da taksitle satın alırlar.

Ödeme işi tamamlandığında, artık başka birşey için harcama yapmaya gerek yoktur. Su, gaz ve elektrik tesisatını çiftlik yapar.

Gaz ve su bedavadır; elektrik için ise çiftçi, yılda bir kez maliyetin dörtte birini öder, geriye kalanını çiftlik karşılar.

Her ev, çiftlik tarafından ayrılan, en az 5 dönümlük büyük bahçeler içinde bulunur.

Yeni yapılan evlerin garajları da vardır. Şimdi çiftlik ailelerinin yarısının kendi arabaları vardır.

Ana okulu yaşındaki çocuklar (7'nin altında olanlar), sabahları çiftlik bakım merkezine götürülür ve akşamları buradan alınır.

Çocukların yiyecekleri v.s. parasız sağlanır. Nüfusları ortalama 7-8 dolayında olan Türkmen aileleri için önemli bir yardımdır bu.

Çiftlikte 3 okul, bir sağlık ocağı ve 17 personelli bir doğumevi vardır.

Üç tedavi ve ilk yardım merkezlerinden birine gönderilir ki; buralarda sosyalizm çiftliği için 200 yatak ayrılmıştır.

Çiftlik üyesi kadınlar 55'inde, erkekler ise 60'ında emekli olurlar.

★ ★ ★

40 yaşındaki Nari Karayeva, çiftliğin Komünist Partisi şubasının sekreteri. Görevi başında o, hala uzun ulusal giysilerini giymekten hoşlanıyor.

Çiftlikte okuldan dönen gençler...

Sosyalizm Çiftliğinde bir köylü evi...

Nari, eğlence ve kültür işlerinde çiftlik yöneticisinin temsilcisidir.

"İşimi kolay buluyorum" dedi, Nari, "Çünkü yaşamın kendisi kişiyi işe özendiriyor."

"Her evde eski günleri çok iyi hatırlayan yaşlılar var."

"Eskiden insanlar bir içimlik su için birbirlerini öldürürlerdi; açlıktan, bulaşıcı hastalıklardan ölürlerdi."

"Benim kuşağım için ilk iş durmadan eğitim görmektir. Çocukluğumda ailemde okur yazar hiç kimse yoktu."

"Liseyi bitirdiğimde Aşkabad'a gittim ve annemle babamın karşı koymalarına rağmen üniversiteye devam ettim."

"Annem hüngür hüngür ağladı ve bir yıl boyunca gözyaşlarını sürdürdü. O, bu büyük şehirde perişan olacağıma inanıyordu."

"Ama nitelikli bir öğretmen olarak geri döndüğümde ve o, başkalarının bana saygıyla baktıklarını görünce haykırarak şöyle dedi:

"Demek bir Türkmen kadını gerçekten de bir insan olabilir!"

Şimdi çiftlikte 60 kadar nitelikli teknisyen ve kolej mezunu çalışıyor. Çiftlikten 210 kadar genç ise şu anda kolejlerde eğitim görüyor.

Nari birden zamanı hatırlattı. Geç olmuştu. Burada gün ağarmadan kalkmalısın; çünkü günün sıcaklığında çöl güneşi altında çalışamazsın.

Nari, "gece burada kalırsan daha iyi olur" dedi. "Böylece hazırlyacağım konuşma

için bana yardımcı olabilirsin. Yarın yeni Sovyet Anayasası Taslağının bir tartışması olacak."

"Sizin herhangi bir yardıma ihtiyacınız yok" dedim. "Yapacağın tek şey, bana söylediklerini çiftçi arkadaşlarına da hatırlatman olacak. Onlar Anayasayı içerdiği tüm ilkelerle birlikte, eylem içinde görmüşler."

"Öyle yapacağım" dedi Nari.

İ.KİRİLLOVA

Çiftliğin anaokulunda çocuklar...

Kanatlı J-78 Tatbikatı

KÜRT HALKINA KARŞI YA

Geçtiğimiz 14 eylülde, Hakkari'nin Yüksekova ilçesinde yapılan Kanatlı 78 Jandarma Komando Tatbikatı, tam anlamıyla Kürt halkına karşı bir gözdağı ve savaş provası niteliğinde idi. Düşman olarak bir Kürt göçebe aşireti seçilmişti. Aşiret halkı, erkeği-kadını, çocuğu-yaşlıyla günlük yaşamını sürdürürken "mavi kuvvetler" denen komando birlikleri onları çembere alıyor, bir yandan uçaklar çadırları bombalarken, diğer yanda da komandolar harekete geçip, kadın, çocuk-çocuk, yaşlı demeden hepsini imha ediyorlardı..

feryatları, atılan bombaların sesi toza-dumana karışıyordu. Göğüs - göğüse, diş - dişe bir mücadele başlamıştı. Makinalı tabancalar, otomatik silahlar pathyor, Kürtçe "yandım anam!" sesleri ve "ah" feryatlarıyla aşiret üyeleri bir bir ölüyordu.

"El bombaları pathyor, çadırlar yanyor, ortalıkta gürültüden deliye dönmüş atlar, koyunlar tozu dumana katıyorlardı. (...)

Herşey beş dakika içinde olup bitmişti..."

Bu tatbikatın düşman diye Kürt halkını seçtiği herbakımdan açık. Zaten bunu Türk

ve "birlik" nutukları atan sömürgeciler, neden böyle bir provaya gerek duydular. Bunun nedeni Kürt halkının zulme, sömürüye karşı son yıllarda güçlenen özgürlük mücadelesidir. Türk hükümeti, daha geçende, Hakkari yöresinde Kürt yurtseverlerini ve aşiret mensuplarını birbirine kırdırdı. Bu çirkin, insanlık dışı plân ırkçı Bağdat rejimi ve SAVAK'la ortaklaşa uygulandı. Şimdi de aynı yörede Kürt halkının gözleri önünde bir imha planının provası yapıyor. "Bakin işte" deniyor, "rahat durmazsanız sizi böyle yaparız!"

Sömürgeciler, Kürdistan'da giriştikleri her kırimdan sonra bu yörede resmi geçitler düzenlemişlerdir. Şu anda da, kitlerin özgürlük isteklerine, demokratik hak isteklerine karşı tatbikatlar sahneliyorlar. Hep aynı zorba mantığı..

KÜRDİSTAN'DA HER ZAMAN İLAN EDİLMEMİŞ BİR SIKIYÖNETİM VARDIR

Sömürgeci, ırkçı Türkiye egemen sınıflarının Kürt halkına karşı niyetlerini belirten elbette yalnızca bu tatbikat değil. Yıllardan beridir ki Kürdistan'da komando birlikleri köyleri, kasabaları tarayıp duruyor, halka görülmedik işkenceler yapıyorlar. Bu zulüm ve işkenceler zaman zaman basına yansıyor. Baskı, zaman zaman da küçük ölçekte katliamlara varıyor. Sınır boylarında köylüler geceleri evlerinde ışık bile yakamıyorlar. Kürdistan'da resmi sıkıyönetim olmadığı zaman da hep ilan edilmemiş bir sıkıyönetim vardır: Jandarma ve polis bildiğini yapmaya devam eder. İdare halka karşı daima düşmanca duygularla doludur.

Sınırlar mayın tarlalarıyla, telörgülerle,

adımbaşı karakollar ve seyyar jandarma ekipleriyle örülmüştür. Kürt köylülerine toprak dağıtmayan, iş vermeyen sömürgeci yönetim "kaçakçılığı önlemek" adı altında halkımıza ölüm dağıtıyor.

Türkiye'de hükümetler değişiyor, ama bu zulüm devam ediyor. Nitekim, "Doğu'da baskılara son vereceğini" açıklayan, "demok-

Bu bir jenosit provasıydı ve öyle olduğunu, İlhan Selçuk bile yazmak zorunda kaldı..

15 eylül tarihli gazeteler bu "başarılı tatbikat"ın çarşaf çarşaf resimlerini yayınladılar. Cumhuriyet gazetesi muhabirlerinden Ahmet Atan, olayı gazetesine şöyle yansıttı:

"Jandarma komandoları, göçebe aşireti temsil eden arkadaşlarını tam 300 saniyede topluca yokettiler..."

Gazetede şöyle devam ediliyor:

"Kendine özgü rengarenk giysileri içinde kadını, erkeği, çocuğu ve ihtiyarı ile göçebe aşireti çadırların arasında, çevresinde odun kıran, çalı toplayan, yün eğiren, koyun otlatan, kazan kaynatan, çamaşır yıkayan, yemek pişiren canlı bir topluluktun... Yeşilli şalvarları, oyali yemenileriyle sağlıklı ve duru bakışlı göçebe kadınları, genç kızları (....) çocuklar keçi kılından örme çadırların arasında koşmaca oynuyorlar, ihtiyar nineler, dedeler, kilimin üzerine oturmuş, yüzü toz toprak içindeki şirin mi şirin bebelerini seviyorlar..."

"Dalgali renkli gizleme elbiseleriyle dost gerilla birliklerinin sürünerek göçebe çadırlarına yaklaştıkları görüldü. Çember içine alınan çadırları ve içindekileri saran çember giderek daralıyordu. Daha sonra tek tek kenarlarda bulunan göçebeler kasaturalarla sessizce öldürüldü. Bu arada can çekişen birinin bağırması üzerine tüm aşiret ayaklandı. O arada ortalık birbirine girdi. Silah sesleri kadın, çocuk-çocuk

burjuva gazeteleri bile gizlemiyorlar. Birçok fıkra yazarı bu konuya dokundu ve tatbikatın hatalı olduğunu açıkladı. O yöreden seçilmiş bazı milletvekilleri ve senatörler de, düşman diye "yöre halkının" seçilmiş olmasını kınadılar.

Militaristlerin, Kürt halkını açıkça düşman ilan eden ve ona karşı bir savaş provası niteliğinde olan bu tatbikatı her bakımdan çirkin ve insanlık dışıdır. Ama onlar bu tür jenosit uygulamalarına, kırimlara, sürgünlere alıştırlar; tarihte bu yola pekçok kez başvurular ve bunun hesabını kimse kendilerinden sormadı.

Bir Kürt halk türküsünde Zilan Vadisi kırimı anlatılır. Sömürgeciler 1930'larda Geliye Zilan'da 44 köyü yakıp yıkmış, halkını toptan yoketmişlerdi.

"Ben bu gözlerimle gördüm, bu kulaklarım ile işittim."

"Dediler, Zilan Vadisi'nin 44 köyünü

"Dünya yüzünden silelim..."

Bu türküde yalnız insanların ölümü, çocuk, kadın ve ihtiyarların haykırıışları değil, ineklerin böğürtüsü, at kişnemeleri, koyun melemeleri de dile getirilmiştir, aynen Yüksekova provasında olduğu gibi...

Sömürgeciler, ırkçı militaristler dün bir çok kez jenosit suçunu işlediler ve bugün de Kürt halkını bununla tehdit ediyorlar. Pervasızca. Hazırlıklarını dünya kamuoyunun gözlerinden gizleme gereğini bile duymadan..

Sık sık, iki yüzlü bir şekilde "kardeşlik"

APILAN SAVAŞ PROVASI

rasi" vaadeden Ecevit'in kurduğu hükümet döneminde de Kürdistan'da zulümden hiçbir şey azalmadı. Tersine, ırkçılar, militaristler şimdi daha da azgınlaşmış görünüyorlar. Hakkari planı ve bu hükümet döneminde oldu. Yüksekova tatbikatı yine öylesine.. Bu hükümet de mayın tarlalarını kaldırmak, mayınlı toprakları köylülere dağıtmak yolunda hiçbir adım atmadı ve atacak gibi de görünmüyor.

SÖMÜRGEÇİLERİN VE ŞOVEN AYDINLARIN TELAŞI

Sömürgeci yönetimin bu tür tatbikatlara, gözdağı girişimlerine başvurması, onun korkusundan kaynaklanıyor. Sömürgeciler, Kürt halk kitlelerindeki uyanış karşısında paniğe kapılmıştır. Onlar her kırmadan, her sürgünden sonra artık Kürt halkının işini bitirdiklerini sandılar. Ama halkımız asla boyun eğmedi ve herkeresinde yeniden zulmün karşısına dikildi. Onlar Kürt halkının dilini, kültürünü, tarihini yasaklayarak açtıkları okullarda onu eritmeyi umdular; ama şimdi bu okullardan binlerce, on binlerce bilinçli yurtsever boyveriyor. Özgürlük sloganları okullarda, meydanlarda, kahvelerde ve köylerde yükseliyor; bu sloganlar Kürdistan'ın dağına taşına kazınıyor.

Sömürgeci yönetim bundan öfkeye, telaşa şaşkınlığa kapılıyor ve halkımıza gözdağı vermek için işte böylesine tatbikatlara başvuruyor. O bunun için durmadan Kürdistan'a kışlalar, karakollar yapıyor, durmadan komando birliklerini üslendiriyor, savaş planları yapıyor.

Bu bir çıkaryol değildir kendileri için. Onlar Kürt halkını ne zulümle, ne tehditle dize

Kürt ulusunu bölüp parçalayarak köleleştirileceklerini, zorla boyunduruk altında tutabileceklerini sananlar kesinlikle yanılıyorlar. Her halk gibi Kürt halkı da köleliğe evet demedi ve demeyecektir.

Sömürgeciler, ırkçılar, militaristler! Kürt halkı üzerindeki baskı politikanıza son verin! Kürt halkının ulusal ve insani haklarına saygılı olun! O zaman göreceksiniz ki bu ülkede Türk halkı ve Kürt halkı yanyana

şu ünlü "insancıl" yufka yürekli "hikâyeci", "sıcak duyguların adamı" Bay Oktay Akbal! Neler yazmıyor ki 21 Eylül tarihli Cumhuriyet'te.

Bay Akbal İsveç'te "kendini Kürt sayan" gençlerle konuşmuş... Yani Bay Akbal'a göre "Doğu illerimizde" Kürt yok da kendini Kürt sayanlar var.. Her yere batasın yazarlık, seni de ne hale düşürdüler!...

Bay Akbal'a sormuşlar Stokholm'de. "Kürtler niçin kendi dilleriyle öğrenim görmü-

kardeşçe yaşayacak, aradaki birlik sınıksız olacak, bu düşmanlığı yaratan sizsiniz, sizin sömürü ve baskı politikanızdır. Emekçi Türk ve Kürt halkları kardeşler onları siz eziyorsunuz ve birbirlerine düşman etmeye çalışıyorsunuz. Sizin saltanatınız yıkılınca her iki halk da özgürlüğe kavuşacak ve barış içinde yaşayacaktır. Suçlu sizsiniz.

★ ★ ★

Burjuva basını da her zaman olduğu gibi sömürgeci politikanın çıtırtkanlığını yapıyor. "Aydın" geçinen bir kısım burjuva köşe yazarlarının Yüksekova tatbikatına yönelttikleri eleştiriler ise son derece ilginç. Bu baylar -İlhan Selçuk, İpekçi, Oktay Akbal ve ötekiler- hepsi de aşağı yukarı aynı endişeleri duyuyor, aynı şeyi söylüyorlar. Onlar, bu tatbikatı yapanları "akılsızlık"la suçluyorlar.

"Neden böyle bir şey yaptınız. Hem de onu dünya kamuoyuna açıkladınız, düşmanlar onu bize karşı kullanırlar.." diyorlar. Yani bu baylar. "yaptığınız zaman yapın, ama gizli tutun" diyorlar açıkça... Onların ilericiliği bu türden işte. Onların "insani" duyguları böylesine yüksek!...

Rüzgara göre kalem oynatan rüzgar oku Bay İpekçi hele malum... Bay Selçuk'un şovenizmi üstüne de çok yazıldı; o da bu yaşta sonra huyunu değiştirecek değil.. Ya

yorlar? Niçin hükümetlerin sürekli baskısı altındalar? Niçin 'Doğu illeri halkı' kendi kendini yönetmiyor?"

Bay Akbal bu sorulara çok bozulmuş. Bunu diyenleri düşman sayıyor.. İyi ama Bay Akbal, sizin kafanızda beyin var da başkasınınkinden saman torbası mı? Sana Türkçe konuşmayı yazmayı yasaklasalar ne yapardın acaba? Başüstüne mi derdin?.. Sana komando dayığı atılsa "oh ne iyi" diye mi karşılık verirdin? Neden sıra Kürt halkına gelince mantığı yitiriyor, bunaklar gibi konuşuyorsunuz?

Kürt halkı da Arap halkı gibi Çinliler, Vietnamlılar gibi Türk halkı gibi bir halktır ve özgür yaşamak istiyor. İşte bu kadar!

Halkları zorbalıkla baskı altında tutanlar hiçbir yerde bu gerçeği kabul etmeye yanaşmadılar, ama gerçek kendisini kabul ettirdi sonunda. Siz de bir gün gerçeği kabul etmek zorunda kalacaksınız...

Kardeşlik mi? Evet. Birlik mi? Hayhay Ama özgür insanlar olarak, özgür ve eşit!

Bay Akbal ve onun gibiler, Türk halkına hizmet etmek istiyorsanız, onun çıkarını düşünüyorsanız Kürt halkının üstündeki zulme karşı çıkın. Unutmayın ki bu politika Emekçi Türk halkının politikası değildir. Sömürücülerin politikasıdır. Sömürüye, zulme karşı her iki halkın devrimci birliği için çalışın. Barış böyle kazanılacaktır, kardeşlik ve birlik böyle güçlenecektir. Bunu öğrenin artık. Irkçılığın çirkin maşası olmaktan kurtarın kendinizi!

getiremezler. Sonunda kaybedecekler onlardır, sömürgecilerdir, zalimlerdir.

Barış ve birlik isteyenler, ülkede "huzur" isteyenler Kürt halkına haklarını versinler. Yirminci yüzyılın son çeyreğinde özgürlük kıvılcımının tüm dünyayı tutuşturduğu, dünyamızın özgürlük ve sosyalizm yolunda fokur fokur kaynadığı bir çağda yirmi milyonluk

MİROVEK BÊ XİRET Û CHP

Ev bû heft meh ku MC çûye û hukumeta Ecevit sazûye. Ecevit, gava hukumeta xwe sazûyê, got:

"Em li emberî faşîstan in. Hukumeta MC emû sazîyên dewletê-xwendegê, prîlêz û wd-ê bî milîsên faşîst tije kirîye. Emê êzên faşîst belavkin. Emê azadî û wek evî binî welat. Emê zanînge û sazîyên dewletê jî destê faşîstan xilaskin, kuştin û zêrdestîyê bî er awayî ilînin.."

Lê belê, ne hewce ye ku em bêjî dî van heft mehan da hukumeta nuh çikîriye? Dî hejmarên me yê çûyî da me çend caran dî vê babetê da nivîsand. Em naxwazîn disa behsa hukumeta nuh bîkî û serê xwendekaran bêşînin. Em bî kurtî ewqasî bêjî bes e:

Iro jî hêzên faşîst ne hatîne belavkirin, ew disa ya xwe dîkin. Ew hin jî berê hartîr bûne. Kuştin, birîndarkirin û talân zêde kirîne. Hukumeta nuh, xwestînen gel yê demokrat bî cih ne aniye û bî vî awayî ewê nîkare bî cih bine. Faşîst, bî kîrînen han dixwazîn dîktate leşkerî binî ser hukîm û sazûmana dilê xwe serrastkî. Bona vanîştan, faşîst disa bî çekên xwe lî meydanê ne, wek segê harî. Ew, berekîva anti-qomunîzmê dîkin, berekîva derheqê "bölücü"yan da (yên ku "welat parva dîkin") xeberdîdî, terorê û kuştînen lî çaralî welat firehtîr û kûrtîr dîkin.

Gelo hukumet lî hember kîrînen faşîstan çî dîke? Em, wexta lî kîrînen gotînen wezîren hukumeta nuh dînhêrî, dibînin ku pîrînen wan dî nav şaşîyek mezî da ne. Ew jî dibêjî: "Em dîjî anarşîyê ne, eke ew jî alîyê rastê yan alîyê çepê bê!" bî vî gotînen ew jî mîna paşverûyan rastîyê vedîşînen, hêzên çep jî mîna faşîstan xîrab nîşandîdî.

Lî alîyê dîn hukumeta Ecevit, dajo ser hêzên pêşverû û demokrat. Ew dî vî babetê da jî MC'ya xwîni şunda namîne. Dî rojên çûyî da Wezîrê Hundurî POL-DER (tevgîrêdana prîlêzên demokrat) da gîrtî. Nuha jî hukumet bî dû TÖB - DER'ê ketîye, dixwaze vî tevgîrêdana hêja ya mîllîman bî xwe va gîrêde an bîpelîxîne.

Ev hukumeta ku kîrînen faşîstan dibîne û vedîşîne û wekî nezanan xeberdîde, hîkyatek anî bîra me, hîkyata mîrovekî û jîna wî...

★ ★ ★

Waktekî mîrovek û jîna wî hebû. Du sal pey zewacê, mabeyna wî û jîna wî vebû bû. Mêrê jînkê derheqê jîna xwe da dîkete şîkê û jî xwe ra dîgot: "Gelî jînkê mîn dixapîne, dî stîkek wê tîeye?"

Mêrîk, bona ku rastîyê hinbe, rabû jî xwe ra xefîyek gîrt û jê ra got: "Wexta ez jî malê derketîm, tu lî mala mîn bînî: êre û jîna mîn çî dîke, hinbe û jî mîn ra xeberê bine."

Xefîye çend rojan lî malê nîhêrî. Rojêkî dît ku mîrovek hat, jînkê jî malê gîrt û bî trampêlê bîr. Xefîye bî dû çû, rapora xwe temam kîr û hat cem mêrê jînkê. Got:

"Ezbenî, mîn rewşa jîna te fêmkîr."

Mêrîk, bê sebr jê pîrsî:

"De zû bêje, ez jî xeman teqîyam!"

Xefîye dest bî raporê kîr û got:

"Brak, du lî mala te nîhêrim. Mîrovek bî trampêlê hat, lî ber derê mala te peya bû, jîna te gîrt kîr trampêlê û hîr pavîneki."

Mêrê jînkê, bê deng û bîhn guh dîda xefîye, jê pîrsî:

"Paşê çawa bû?"

Xefî gotîna xwe ajot:

"Mêrîk û jîna te lî pavîneki eraq û şerav vexwarî, û jî pavîneki derketî, disa lî trampêlê suwarbûn, çûn ketîn malekî..."

"Eêê?..."

"Mîn der va dî şîbakê da nîhêrî, mêrîk û jîna te ketîn odekî..."

"Eêê, paşê?..."

"Mêrîk cîlê jîna te jê derxîst..."

"Eêê, paşê?..."

"Mêrîk ew dirêjî ser lîvînan kîr..."

"Eêê, paşê?..."

Xefîye gîrt:

"Dî stîkê jîna te derê şîbakê gîrt û mîn wekî dîn ne dît..."

Disa jî mêrê jînkê lî çokê xwe dîxîst û dîgot:

"Gelî, jîna mîn dî stîkê xwe tîeye, mîn dixapîne?..."

ÖĞRETMENLER, ÖRGÜT YIKICILARINA KARŞI TÖB-DER'İ KORUYACAKLAR

Birlik ve Dayanışma denen İlerlemeci grup, daha TÖB-DER Kongresinin çok öncesinde örgütün merkez yönetimine karşı tavır aldı, örgüt tüzüğünü açıkça çığneyerek İstanbul şubesinde kendince ayrı bir "genel merkez" oluşturmaya kalkıştı.

Bu grup, 4. Genel Kurul'un çok öncesinden, merkez yönetimini düşürmek için burjuvaziye işbirliğine gitti. Örgütü vardığı ileri mevzilerden geri düşürecek, onu CHP'nin sağ kanadının kuyruğuna takacak bir yola girdi. CHP ise, TÖB-DER'deki demokratik gelişmeleri önlemek, örgütü susturmak ve kendisine bağlı bir kuruluş haline getirmek için İlerlemecilerle kader birliği yapıp işin içine tam anlamıyla girdi.

Ama 4. Genel Kurul, herkesin bildiği gibi bu oyunları boşa çıkardı. Genel Kurulda çoğunluğu sağlayamayan ilerlemeciler ve burjuva temsilcileri işi oyunbozanlığa ve zora döktüler. Önce kongreyi terkettiler, sonra bir yarıç bularak kongreyi sabote etmeye kalkıştılar, daha sonra ise ayrı kongre yapmaya kalkıştılar.

Onlar, örgütün genel kurulunda ve delege çoğunluğuyla seçilmiş bugünkü Gazioğlu baş-

kanlığındaki meşru yönetim dururken, uyduruk bir toplantıda seçilen Talip Öztürk adındaki kişiyi meşru başkan gibi göstermeye kalkışıyorlar. Burjuva basını da bu konuda onlara her türlü kolaylığı sağlıyor.

İlerlemeciler, örgütü ele geçiremeyince şimdi TÖB-DER'i dağıtmaya, yıkmaya çalışıyorlar. Böylesine bir sorumsuzluk, böylesine bir örgüt yıkıcılığı görülmemiştir. Bu adamların işçi sınıfı adına konuşmaları ise işçi sınıfına hakarettir.

İlerlemeciler, TÖB-DER'i gözden düşürmek, iki başlı göstermek ve çalışamaz duruma getirmek için akla gelmeyecek yollara başvuruyorlar. İşin içine emniyetten sağlanan sahte yazılar bile girdi. Bu baylar, bu sahte yazılara dayanarak TÖB-DER'in telefonlarını kapatmaya kadar işi vardırıdılar. Örgütün bankalardaki hesabını bloke ettirdiler, onu mali bakımdan çökertmeye çalışıyorlar. CHP kurmayları ise zaten, en gerici kışkırtmalara kapılıp TÖB-DER'i devrimci bir yönetimden etmek için ne lazımsa yapıyorlar.

Böylece burjuvazi, en iflah olmaz ırkçılar, öğretmen düşmanları ve ilerlemeciler TÖB-DER'i yıkmaya işinde elele vermişler.

Örgütü tüm bu saldırılardan korumak, devrimci, demokratik öğretmen hareketi geleneğini sürdürmek ilerici, demokrat, sosyalist büyük öğretmen kitlesinin görevidir. TÖB-DER'li öğretmenler, örgütlerin burjuva saldırısından ve yıkıcılardan korumak

için bugün daha ciddi çaba sarfetmek durumundadırlar.

TÖB-DER'e sahip çıkalım, onun meşru yönetimini destekleyelim. Şu güç günlerde TÖB-DER üyelerini daha çok fedakârlıklar bekliyor...

Demokratik Kuruluşlar Birgit'i protesto etti

TÖB-DER Genel Kurulu nedeniyle öğretmenlerin içişlerine burnunu sokan ve sosyalist ve demokratik güçlerle ilgili olarak küçümseyici sözler kullanan CHP Genel Sekreter Yardımcısı Orhan Birgit'in sözleri kamuoyunda sert tepkiler uyandırdı.

Bu nedenle Diyarbakır'da da 13 demokratik örgüt temsilcisi, ortak bir telle Birgit'i protesto ettiler. Telde şöyle denmektedir:

"TÖB-DER Dördüncü Olağan Kongresi öncesinde, kongre sırasında ve kongre sonrasındaki tavırlarınız ve özellikle verdiğiniz son demeçlerdeki olumsuz tutumlarınızın bilincindeyiz.

"-TÖB-DER, bugünkü demokratik yönetimi, ekonomik - demokratik kazanımları, 650 şubesi ve 160 bin üyesi ile Orta Doğu'nun en büyük öğretmen örgütü olarak geniş bir eğitim

emekçileri kitlesine dayanır. Gerek ülke içinde ve gerekse ülke dışında geniş bir saygınlığa sahip ve aynı zamanda milyonlarca üyesi bulunan Dünya Öğretmenler Sendikası (FİSE) nin üyesi olan TÖB-DER ile ilgili son günlerdeki demeçlerinizi şiddetle kınıyor ve protesto ediyoruz..."

DÜÖD, Genç Emekçiler Birliği, İplik-İş Sendikası, Genç Öncü, (Diyarbakır Şubesi), Türkiye Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (Diyarbakır Temsilcisi), DEV.HALK-DER, TÖB-DER (Diyarbakır Şubesi), Genç Sosyalistler Birliği (Diyarbakır Şubesi), Anti-Sömürgeci Demokratik Kültür Derneği, Diyarbakır Güzelleştirme ve Belediye ile Dayanışma Derneği, TÜM-DER (Diyarbakır Şubesi), TÖB-DER Bölge temsilciliği.

Xwende vanên delal,

Jiyina Bextewar afirandinek Ereb Şamilov'e. Niviskar, di pêşgotina vê romana xwe da usa dibêje: "Eva romana ewlin e ji emrê Kurmanca. Ez çar sala xebitîm bîdîm sîfê qebileke kurmanca, çawa ew qebil diji bin bandûra padşâ, bega û axelera da li welatê Romê, çawa belangazi û zelûliyê li wêderê dibine û çawa ew xwe li welatê Urîs digre, direve tê..."

Me, birek ji destpêka Jiyina Bextewar guhîrande tipên Latîni û wê li jêr neşîrdîm. Em hêvi dikin ku rojekê temamiya vê romanê ji bikaribin neşîrkin.

ROJA WELAT

WELATÊ ENTABÊ

Ereb ŞEMO

Entab nava çar çiyada bû: Sipani Xelatê, Eledaxê, Kosadaxê û Dûmanliê. Te digot ev herçar çiya tebiyetê qestana çêkirina dora Entabê, minarî şivanîne rinde pîspor, weki mîqatî wi bin, diz û gur zirarê nedine wê deştê. Entab temam ne raste dûz bû, minanî deştne mayin. Cina rast dûz bû, cina gujme û çiya bûn, lê ew deşt, gujme û çiya, kevr lê hundik bûn.

Ji wan herçar çiya her serê çiyaê Sipanê - Xelatê hergav minanî koloseki kurmanca ji tivteka spi çêkiri qerqas dîkir. Berfa serê wi tu cara nediheliya, her sal berfa teze ser berfa kevînda dîket. Meriv ku rojêd havîneye sayî li Sipanî - Xelatê dînhêri ji bedewiya wi têr nedibû. Carna ji serê Sipanî - Xelatê qet ji mijê û dûmanê xalî nedibû. Merîê ahîl, weki sibê radîbûn li çiyayê sipanî-Xelatê dînhêrin, zambûn ew rojê wê çawa derbazbe, baranê bê, yan na.

Bînatare wê berfa serê wi çiyaê Sipanî - Xelatê mîşeki sîx hebû, ew mîşe dîrva xwanê dîkir. Nava wan mîşada şîn dibû êmişê beyanî: Sêv, hurme, karçîn, hulu, gûz, û findeq. Nava wan mîşada bê hesap hebû heywanetê beyanî: Pezê kûvî, bîzîne kûvî, gur, hîrç, gakuvî, xîrnîk, rûvî û kewrîşk.

Lê carna havîne, wextê li mîşada ida dara ber dîgirt, te digot bîna hewê ji ji wan dara xweş dîhat, lê wi çaxî, gava ku baki germ dîhat, tu ku sibetrê radîbûyî, berê dara minanî qîravîkê gezo girtîye, çîqlêd bin dara çûk hemankî tewyane, gezo dilop dîke, dîkeve erdê. Wi çaxî jin, zaro, xort û pîrêd hurmet beroş, qasîd û elb hîldîdan lez dîçûne mîşe gezo top dîkîrîm Dîlezandîn, weki zû topkîn hela xîrab nebûye, nehelyaye. Gezo minanî hungîv şîrîn e. Bî wi gezoyî kade, kloç dîpetîn, mîrtuxe û hewle çêdîkîrîm. Ji wi gezoyî, pîrêr şareza çêdîkîrîm dermanê dîla, kuxîkê û dermanê pîşîkreşê, gele merî bî wan dermana sîlamet dibûn.

Payîzê wektê êmiş dîgîhîşt, cahîl ro heta êvarê nav mîşada bûn, nedîhatîn mal, êmiş top dîkîrîm, hîşk dîkîrîm bona zîvîstanê. Malêd kesîbada heta bîharê êmişê hîşkkîrî, gûz û findeq hebûn. Nava Entabê ra dîkîşe çemê Feratê, ew çem tîji masî bûn. Ji gujma û çiyaêd hîre Entabê avêd kaniyê sar dîkîşîyan berbî Feratê dîçûn, tevi wi çemî dibûn. Dora çemê Feratê û dora wan çavkaniya mîrg û çîman bûn, hersal kulîlka da dîxemîlin, te digot xalîçeke rînde, qîzêd kurmanca nîqîşandîne - xemîlandîne.

Lî serê wan çiya û gujmêd Entabê dîçêriyan pez û dewarê wan lê li deştê ciyê rastî - dûz, dîçandîn genîm, ceh û garîs. Ekinê wi welatî bê hesap dîhat. Kurmancêd Entabê du payê wi rîeat bûn, koçer kêm bûn. Lî wêderê dîman eşîra Zîlya. Panzde - bîst gundê êla Sipka ji hebûn, ew ji ji eşîra Zîlya bûn.

Lî gundê Dêrikê da dîma mala Emerîkê. Du birê Emerîkê hebûn. Hersê bîra zewîcî bûn, her bîrak du - sê kurê wan hebûn. Wana ew kur ji malê da zewîcandîbûn. Mezinê malê Emerîk bû. Ji mala Emerîkê derdîket neh - deh mîrê xebatkar, xenjî jîna û bîşkorîya. Meriv, ku dîrva mala Emerîkê dînhêri, te digot kelak e. Pîştî xan - manê wi ketûbû gujmekî. Pêş malê va kanîke mezin bû, ava çemekî ji wê kaniyê dîkîşîya. Kê ku ava wê kaniyê vedîxwar, digot: "Eva ava, welleh, avîlheyat e." Bîniya wê kaniyê da mîrg û çîman bûn. Alyê rohîlatê gomeke mezin bû, kêleka mala dînê tewla dîwêr bû, cilê çêleka, ga, gamêşa û hespa; ew ji êpêce mezin bû. Alyê malêyî dînê, anegorî meydaneke hespa ewqas mezin bû, ew ji bêdera wan bû.

Roja Welat Sayfa -10

Lî wêderê merêka kayê bû, ciyê lodêd gîhê û oncê bûn. Orta mala û gomê da çalêd nan bûn. Dora çala sûreke mezinê bîlînd çêkîrîbûn. Alîkî wê sûrê vekîrîbû, ew ji bona ereba: Wi derî ra nan danî dîkîrîne çala, yanê ji wextê lazîm bû, li ereba bardîkîrîn, derdîxîstîn.

Mala Emerîkê maleke dewletî bû. Xebata wê malê herkê ekin bûya, gîhadrûn bûya, pez û dewar çêrandîn bûya - ew xebat gîşk xwexatîya malê dîkir. Ne xulam, ne şîvan û gavan malê Emerîkê nedîgîrt. Malêd usa nava êla Sipka da disa hebûn, lê tîfaqa minanî mala Emerîkê kêm bû. Mala wi maleke ber mîvan bû, roj tune bû, weki mîvanê mala wi nehatana, bîgre ji gundîya, heta meryê maqûle dîwanê...

Bî nanê Wi, bî hurmeta wi, jê carna dîgotîn Emer Axa. Lê gerekê meriv rastî bêje qet xema Emerîkê nîn bû, weki jê ra bîgotana Emer axa, yan na...

BINDARÛK

Nava êla Sipka da, çawa nava hemû kurmanca da, bûbû edet, havîne, wextê mîrg - çîman kulîlka dîdan pîncar tîr şîn dibû, qîz û xort dîçûne bindarûkê. Qîza ji mal rûn, ar, hêk, gezo û tîştêd mayî dani. Lî bindarûkê, çolê, du - sê qîza xwerîn çêdîkîrîm, çend xorta ji pesarî top dîkîrîm, ê mayî ji govend dîgîrtîm, dîlistîm, laqîrdî dîkîrîm heta êvarê li wêderê mîrtuxe, hewle, yanê ji hêkerûn dîxwarîm, paşê vedîgerîyan, dîhatîne gund. Rê va tulum lîdîxîstîn heta nav mala.

Rojekê usa, havîne, Qîz û xortê Dêrikê çûne bindarûkê. Qîzeka mala Emerîkê hebû, navê wê Xezalê bû. Xezalê şanzdeh salî bû. Qîzeka zefe bedew bû, meriv nîkarîbû bî du çava li Xezalê bînhêriya. Ew ji wê heval - hogîra ra çûtû bindarûkê. Bindarûka cara îcarîn êpêce dîrî gund bû. Qîz û xorta deştê hev gîrtûbû dîlist. Xorta Sûtøyê mîrtîv bî peretî gîrtûbû, anîbûne bindarûkê. Sûtô qeydê "şeranî" lîdîxîst, qîz - xort dîreqîsîm. Qîzêd Sipka çav û buryê xwe kîlda bûn. Kofîyêd rînde bî temeziyê û şemaqîyê hevîrîşîm Dîyarbekîrî dabûne dorê qotîk ber sûretê xwe da berdabûn. Sîngê wani tevi sedefkîrî bû, kurtîkêd etlez, yanê qanawîz xwakîrîbûn, dêrê wane peng - pengî, govek - govek nîqîşandîbûn, lîngê hîneka bî kondere bûn. Xorta ji kolosê tivtîka sîpî dabûne serê xwe, dora kolosa şer û şîmaqî gîrêdabûn, rîşîyê şer û şîmaqîya dîhat, dîkete ser milê wan, meriv heyr û hîjmekar bû wan cahîla bînhêriya.

Dengê tuluma Sûtô nîşkêva hate bîrîne, lê du xorta hevra dest pê kîrîm, du qîza lî vedîgerand:

Çî bejneke lo ser xaniya, bejnê lê, bejna kê...

Çî qazeka ser xaniya, bejnê lê, bejna kê..

Ez vê bejnê lê mame tîma, bejnê lê, bejna kê..

Wexta ku cahîlêd Sipka usa xwe ra ketûbûne kêfê, heneka û laqîrdîya, Ebdîl Mecît ji hê xortekî tînsîz bu, berê sîmêla teze xûdabû sîyarî cem wan ra gereke derbaz bûya, bîçûya, lê dengê tulumê û strana qîz - xorta bîhîst, berê hespa xwe da bindarûkê, çû nîzîkî bindarûkê bû, got:

-Selamelêkum kurapno, ez dîbînim hîn ketîne eşqê.

Xorta destxwe da Ebdîl Mecît naskîrîm, sîlava wi vegîrtîm, gazi kîrîne, weki peyabe û wan ra hevaltî eşqê derbazke. Xortek banzda, serê hepsa wi gîrt, Ebdîl Mecît peya bû. Xortêd Sipka ji mezinî bîhîstîbûn, weki baêve Ebdîl Mecît ezdî ye, lê zû da çûye, bûye musîlman. Xortekî deştê Ebdîl Mecît gîrt got: -Keremke, tu ji tîkeve govendê lezekê bîreqîse.

Ebdîl Mecît kete deştê xorta list. Govendê da Ebdîl Mecît Xezalê dît, dilê wi kete Xezalê. Lê newêrbû tîştêk bîkîra, ewî pak zambû malapanê wi mîrxas in, bona namûsê qet li pîsmamtiyê ji nanhêrîm, wê wi li vîra çîti - çîtikîm, yeke ji şerm bû, çîmku lawkêd Sipka bî pîsmamti û hîzkîrîne gazi kîrîbûnê, ne layîq bû, weki tîştêkî bêaqîl bîkîra. Lê bîna wi nava cahîlêd Sipka wê rojê derket û şa dibû.

Gundê Kevir - Gewrik e, ciyê, ku mala bavê Ebdil Mecit tê da dima, gelek cara qar dîkîrî dîdane serê wi, dîgotin:

-Tu kurê bavê Ezdiyan i!

Wextê Ebdil Mecit hê zaro bû, gava ku ev qar û qerf dibîhist, dîgriya, dîhate mal cem bavê û dê, dîgot.

-Bavo, daê, çima zarê mî ra dîlîzin dibêjîne mî, "Tu kurê bavê Ezdiyan i!" Ezdi ki ne, çî teva ne?

Bavê kur hemêz dîkîr, dîgotê:

-Lao, bîra bêjî ezdi ji kurmancê mina me ne, ew ji disa ji eşira me Zilan in, her dinê wan başqe ye. Em ji wan qetiyane hatne ser dinê Mihemed, ser dine Îslamê.

Ebdil Mecit hê zarotiya xwe da kureki zefî baqîl bû. Ser wan gliyê bavê kûr dîfîkîrî, dîgot.

-Bavo, lê em çima ji ezdiya qetyan? Ne tu dibêjî: Ewe ji eşira me ne û kurmancê mina me ne.

-Lao, -bavê dîgote Ebdil Mecit, -xwe em tenê ji wan ne qetiyane. Paê Kurmancayi dinê ji ezdiya qetyane, hatne ser dinê Mihemed.

Mala bavê Ebdil Mecit zû da hatîbû wi gundi, maleke tenê bû. Timê zara ku hevra dîlist, şer dîkîrî, Ebdil Mecit Zor dîda hevalêd xwe, wana ew qezî û qerf jê ra dîgotin. Ew ji dîhate mal, cem diya xwe dîgriya, dîpîrsî:

-Daê, çima kurêd cinara her mî ra dîbên: "Kurê bav ezdi", ne bavê mî dîbê berê kurmanc teve ser dineki bûne. Ewê ji gliyê mêrê xwe dîwekîland, kur ra dîgot: Bavê Ebdil Mecit bî jîna xwe va û qizeke çûk va hatîbû wi gundi. Diya wi jîneke baqîl bû, ewê kurê xwe ra gliî dîkîr.

-Lao, mezinê me wa me ra dîgot: Xwedêgravi berê kurmanc ser dineki bûne, wextê ereb û rom hat, bî zora şûr kurmanc tev kirne Îslam.

Ebdil Mecit dîsekîni, dîfîkîrî, navê malê cinara hîldîda, dîgot:

-Çima mala Sultan, mala Eli ji berê ezdi bûne?

-Erê, lao, kurmanc berê gîşk yek bûn, -dê dîgot.

-Daê, mala Sefoê cinarê me qet rojiya nagre, ewe lape ezdi ne!

-Ew kê te ra got, weki mala Sefo qet rojiya nagrê? Dê jê pîrsî. Ebdil Mecit got:

-Wê rojê jîned mala sefo û mala Şibli ser beravê dîkîrne şer. Pîrka Şibli çerî jîna sefo dîkîr, dîgot "here - here heramno, hûn qet rojiya ji nagîrî", ne dîbên ezdi rojiya nagîrî.

-Na çara mî, tu guh mede çer û etiê jîna, ezdi ji rojiya dîgîrî, her firqî ew e, ewana sê roja roji dîgîrî, lê em si roja...

Lê gereke em bêjî diya Ebdil Mecit seva mêrê xwe û dergûşa destê xwe terka mala bavê xwe kir, da pêy mêr, hate wi gundi, lê ewê, dilê xwe da qebila malbavanê xwe hîzdîkîr, yekê jî ewê tu firqî ne dîdît orta ezdiya û kurdêd mayî, ewê kur ra dîgot: "Ew ji kurmanc, em ji kurmanc, merîê diwanê dîhatî, wana wan ra ji dibên kurd, me ra ji dibên kurd, şêxê wan heye, şêxê me ji heye". Ne xeberdanê da, ne kîncî da, qet tîşteki da ewê firqî ne dîdît.

Lema ji ewê, hê zarotiya Ebdil Mecit da dîzi bavê gele gliî -gotînedê êla Sipka, hurmeta wan dem û dezgê wan û mêrxasiya wan kur ra şîrove dîkîr.

Navê diya Ebdil Mecit Gewrê bû, wextê bav dîçû xebata çolê, gewrê nan çêdîkîr, derî bî klîtê dadîda, xwerîna mêr hîldîda, ewê bî Ebdil Mecitê va nanê mêrê xwe dîbîr, pe ra ewê hêdîka klîam dîgotî jî xwe û hal - derda ra. Dêmek Ebdil Mecit hê zarotiya xwe da zanîbû, weki ezdi ji disa ew kurmanc in. Lê carna wextê ezdiya dîhatne aşê gundê wan. Ebdil Mecit dîçû cem wan, ro heta êvarê jî wan dîrnedîket, lî wan dînhêrî, guh dîda ser xeberdana wan, lî kîncê wan, heta wersê wan ji dînhêrî, tu firqî ne dîdît. Dîhate cem diya xwe dîgot:

-Daê iro kavranê ezdiya hatîbû êş, ez çûme cem wana, mî dina xwe dayê, lê tu firqî ne dîdît, çî kurmancê gundê me, çî ew.

Dê jê dîpîrsî:

-Lao, te qet ne pîrsî ji kîjan qebîlê ne? Gelo ne ji Rojkan in. Ew qebila mala bavê mî e.

-Na, mî qe ne pîrsî, ji kîjan qebîlê ne.

-Eh, lao, hema te pîrskîra ji kîjan gundi ne?...

Xwendevan ida zanî: Çima Ebdil Mecit lî vîra bîndarûkê xortê Sipka ra dîgot:

-Kurap...

Wextê Ebdil Mecit rasti vê bîndarûkê hat, ewî lî vîra klâmêd dê û bavê xwê disa bîhist. Ewî wê rojê kêf û eşqeke rînd derbazkîr, heta êvarê. Evarê ew siyar bû çû, lê xort û qîzê Dêrîkê, disa bî listîk û henek lêxîstîna tulumê ra vejerîyan hatne gund. Garan ji idi nav gund bela dîbû.

ROJ NÊZİK E, NE PİR DÛR E

Heş zelal im, şoreşger im,
Bî zanayî tevdişgerim,
Azadiyê ez dişerim,
Bîndestî tucar naxwazim.

Hemû gelên rûyê dinê
Vî doza han guh bîdinê
Mîrî heye, veşer tune,
Bêbext nebî, Kurd tenê ne.

Xûşkê, bîra, dayê, bavo,
Hûn bîbî yek bo hev iro,
Guh nedî axa û şêxo.

Xûşkê, bîra, dayê, bavo,
Hûn bîbî yek bo hev iro,
Guh nedî axa û şêxo.

Dîşewitî, bîrîndar im,
Nakewicîm ez hişyar im,
Dîxebîtim, pîr xwînsar im,
Doza Kurdan hêvidar im.

Dî welat da bê welat in,
Bê xwedî ne, bê zîman in,
Kurdî şeran da mêrxwas in,
Zîncîran wê bîqetîrî.

Xûşkê, bîra, dayê, bavo,
Hûn bîbî yek bo hev iro,
Guh nedî axa û şêxo.

Xûşkê, bîra, dayê, bavo,
Hûn bîbî yek bo hev iro,
Guh nedî axa û şêxo.

Karkerên me şoreşvan in,
Bo Kurdîstan wan xwîndan in,
Zar û zêç bê xwedî man in
Jî rêya xwe venagîrî.

Belengaz got bîrî kûr e,
Dîkîm nakîm, kew nagîre.
Roj nêzik e, ne pîr dîr e,
Tîr jî kevanê bîfîre.

Xûşkê, bîra, dayê, bavo,
Hûn bîbî yek bo hev iro,
Guh nedî axa û şêxo.

Xûşkê, bîra, dayê, bavo,
Hûn bîbî yek bo hev iro,
Guh nedî axa û şêxo.

BELENGAZ

AZADÎ Û JÎN

Welatê xîr û xalî
Gelek jî kûr dînalî
Gîrtîya hezar salî
Dayka mîna delalî

Mîrî xweş e bo jînê
Ceng çêtir e ji şînê
Azadî û evînê
Hevîr bîkî bî xwînê

Tu kulîlkî, rîhanî
Tu kenekî bî janî
Tu hêşîrê Kurdanî
Doza mîna ducanî

Bawer dilê xwe rîzand
Bî van rêzan xeber şand
Gelên bîndest nîr şîkand
Karkeran zîncîr qetand.

BAWER

TU FAŞİZM Î, KELPÊ HAR Î

Tu faşîzm î, kelpê har î,
Dînya me kîr teng û tarî;
Em koleyê hezar salî,
Te ra dîkî ceng û şerî

Em kurmanc in, belengaz in,
Mîletê serdest naxwazî.
Bûn mîletê bîndestan,
Azadîya gelan dîxwazî.

Pêşî kîşand wan karkeran,
Mîzgin hat jî xebatkaran;
Xwîna me xwar koledaran,
Emê bîkî ceng û şeran.

Tu faşîzm î, kelpê mezî,
Zenda me xîst baznê hesî
Sala çûyî te em kuştî
Îro em azadî dîxwazî.

Te dinê kîr gola xwînê,
Qamboç, Laos, lî Taylanê,
Tê bîra te, kol û pinê
Lî Angolê, Wîetnamê?

Tu faşîzm î, kelpê har î,
Rojî me kîr şev û tarî.
Nanê gîlgîl, zîkê bîrçî,
Em kewîtin wejî xwarî.

A.Aydoğan - Mazgîrt

XWO NASKE

Ez verê werekan û bîzekan
Feteliyênê warway
Lawkê xwo vatênê

Zaza û kurmanckî
Ne zanêne Tîrkî

★ ★ ★ ★

Sera jû dêwa ma dê
Mektebî biya

Ma bî zonê xwo nê wandênê
Lawkê ma çînêbî uça de

Roj bî roj xwo xwovîra kerdênê

★ ★ ★ ★

Ma wênd kîtabê Lenin'î
Xwo naskêrdîmê xêlê serran topîya
Bugurîme heqa xwo bîcêrîme
Bîndestî ra raxeleşîme
Guregerî jû bê, mîletî bîra

★ ★ ★

BIRA

ELBAZÎ

Lo destî xwo bîde destê ma
Gaman çekem rojîni veşer
Tari bîkeme lete lete
Ûrze rew bê elbaza me

★ ★ ★ ★

Niyade axa û patronan
Gûnî kewta çîmanê inan
Ûrze mevînde wext bî tamam
Bîyezde rew bê hevala ma
Ûrze rew bê elbaza ma

★ ★ ★ ★

Ma va Marçs, ma va Lenin
Ala ma corêna corên
Lo lazîma na elbazî
Ûrze rew bê hevalê ma
Mevînde rew bê elbaza ma

★ ★ ★ ★

Nê vanê me Kurd o, no Gurcî o
No Îslâm o, no Ermenî o
Xebatkari pêro bêrê
Mevînde rew bê birayê ma
Bîyezde rew bê wayîka ma

ABEKIR

Rojî Welat Saufa-11

BÖLÜCÜLÜĞÜ

KİM YAPIYOR?..

Burjuvazi, Kürt halkının zulme karşı çıkışını, eşit hak isteğini **bölücülük** olarak niteliyor. Kürt halkının çıkardığı gazete ve dergileri zorla susturmaya çalışıyor, Kürt diline ambargo koymak istiyor. O, bu yolda kendi yasalarını bile çiğniyor. Burjuvazi, böyle yapmakla Türkiye'de yaşayan on milyonun üstündeki Kürt halkını sindirebileceğini, onun özgürlük mücadelesini önleyebileceğini sanıyor.

Cahil bırakılan kitleleri yönetmek, sömürü ve baskı altında tutmak burjuvazi için daha kolaydır. Bu bakımdan o, halkların anadilinde eğitim yapılmasına, eğitimin "**biçimde ulusal, özde emekçi halk kitlelerinden yana**" olmasına karşı çıkıyor. Aynı burjuvazinin sesi **Hürriyet** gazetesi, ilk sayfasında büyük puntolarla şu haberi veriyordu:

"Rumca Bilmeyen Türk Çocuklarına - Türkçe Bilmeyen Rum Öğretmenleri Ders Veriyor"

Eğer öyleyse, Almanya'daki Türk işçi çocukları için pek kötü birşeyse bu, o zaman, "**Türkçe bilmeyen Kürt çocuklarına - Kürtçe bilmeyen Türk öğretmenleri ders veriyor**" dendiği zaman burjuvazi ve onun sözcüleri neden o kadar kuduruyorlar?

Kürt halkının, bırakalım kendi anadilinde eğitim yapmasını, o bu anti - demokratik eğitim düzeninde bile eşitsiz bir konumdadır. İşte örnekleri:

Aydın'da 100 köyde 100

okul varken Kürdistan'da 100 köyün ancak ellisinde okul var. Nazilli'ye bağlı Çatak köyü ile bu köye bağlı Kaşıkçılar ve Abbaklar adlı mezralarda ayrı ayrı birer okul var. Bu üçünün toplam 36 öğrencisi var ve her okula ortalama 12 öğrenci düşüyor.

Bir örnek de Kürdistan'dan verelim. Bitlis ili Tatvan ilçesi Obuz köyünün Sarhanç ve Sapor adlı iki mezrası var. Burada, tuvaleti, suyu, araç gereci olmayan, aynı zamanda iklim şartlarına uygun düşmeyen tek derslik bir okul yalnız Obuz'da var. Sarhanç'tan 15 öğrenci 45 dakika, Sapor'dan ise 18 öğrenci 35 dakika yaya yol yürüdüktan sonra okula ulaşmaktadırlar. Kışın kar en az dört metre yağar. Tipiyi, kar fırtınalarını ve vahşi hayvanları da eklersek çocukların, okumak için nelere katlandıkları ortaya çıkar.

Yine Aydın bölgesinden örnek verelim: Bu ildeki köy ilkokullarının yüzde 70 - 80'inin elektriği, suyu, bazılarının ise sınıfında ve salonunda anfi tertibatı vardır. Okullar istinat duvarlarıyla çevreden ayrılmıştır. Çoğunun voleybol alanı ve başka spor araçları var. Bu okulların büyüklüğü, çift öğrenim yapan Bitlis ve kazalarındaki merkez okullarının büyüklüğünün iki katıdır. Bu yörede, tamire ihtiyacı olan okullar yıkılıp, yeniden yapılmaktadır. Aydın'ın bir bucağı olan Dalama'ya bağlı Alanlı köyü ve Yenipazar'a bağlı

Direcik köyü okulları gibi. Ama Bitlis ili Tatvan ilçesine bağlı Çevre köyü ilkokulunun yarılan duvarı, yıkılmasını diye ağaç kalaslarla tutturulmuştur. Yine Tatvan merkez Tuğ ilkokulunun istinat duvarının yapılması için defalarca yapılan müracaatlara, oraya yapılacak masrafla köylerden birine okul yapılır, diyen milli eğitimin, bu kez de Aydın'daki tutumuna bakalım:

Aydın'a bağlı Yenipazar merkez ilkokulu ile aynı ilçeye bağlı Donduran köyü ilkokuluna elektrik sonradan alındığı için kablo boruları duvarın dışından taşınmıştır. Aslında gece eğitimi yapılmadığı için elektriğe gerek bile yoktur. Ama görünüş iyi olmadığı için, bu kabloların duvarın içinden taşınmasına karar veren milli eğitim, toplam 400 bin lira masraf etmiş, hatta gelen ödenek geri gönderilmesini diye, işe yarayan kapı ve pencereler yenileriyle değiştirilmiştir.

1974 yılında, CHP'nin Siirt mitinginden dönerken, şimdiki Milli Eğitim Bakanı Necdet Uğur "**Hizan sultanını ne zaman yıkacaksınız?**" diye sormuştu. Halkının yüzde 70'inin okuma yazma bilmediği ve feodalizmin boyunduruğu altında ezildiği, feodalilerin en başta hükümetler tarafından desteklenip ayakta tutulduğu ve feodalilere karşı gelenlerin de onlarla birlikte hükümetler tarafından ezildiği bir yörenin aydınlarına sorulan bu soru görünüşte güzeldi. Ama içtenlikli değildi. Kürt halkı

bugün de bu sultanlıklara karşı mücadele ediyor: Ama sultanların yanında her zaman olduğu gibi yine devlet gücü var. Çünkü sözkonusu devlet de bu sultanlara muhtaç. Ancak bu işbirliği sayesinde Kürt halkının üstündeki boyunduruk devam edebiliyor. Evet, Kürt halkı, emekçi Türk halkıyla elele vererek bu sultanlıkları bir gün yıkacaktır. Ama, AP yerine CHP'nin çok oy alması için değil.. Sömürü ve zulme temelinden son vermek için, özgürlük ve eşitlik için, insanca bir yaşam için..

Aydın'daki Kürtlerin durumuyla ilgili olarak, ırkçı, "**bölücü**" uygulamayı belirtmek için birkaç örnek daha verelim:

Aydın'ın 4.000 nüfuslu Köşk bucağındaki halkın 1.000 kadarı Kürt'tür. Kürtlerin burayı terk etmeleri için kendilerine iş verilmiyor.

Tarım işçilerinin ortalama gündeliği 80 lira olduğu halde Kürt işçilere 50 - 60 lira ödeniyor.

Tarlada çalışan işçilere su içme molası verildiği zaman bile Kürt işçiler en sona bırakılıyor. Bunlar yalnızca birkaç örnek. Kürtler arasında işsizlik oranı daha da yüksek ve onların işgücü daha da ucuza kapatılıyor. Elbette bu Türk emekçilerinin suçu değil. Bu bölücülüğü yapanlar egemen sınıflardır. Her iki halkın emekçileri, ortak düşmana karşı elele mücadele ederek bu sömürü ve zulüm düzenine, ırkçılığa sömürgeciliğe elbet birgün son vereceklerdir.

Sahibi: **Mustafa AYDIN**

Yazı İşleri Müdürü: **Mahmut ÇEŞME**

Yönetim Yeri: **Sümer Sokak 12/2, Demirtepe-ANKARA**

Abone Şartları: **Altı aylık 75 TL, yıllık 150 TL, Dış ülkeler iki katıdır.**

Dizgi - Baskı: **EM-AŞ, Web Ofset Tesisleri**

Rüzgârlı Gayret Sok. No: 1

Ulus/ANKARA - Tel: 19 77 52/3 Hat

Her ayın 1'inde ve 15'inde çıkar.

Xwedi: **Mustafa AYDIN**

Berpırsiyar: **Mahmut ÇEŞME**

Navnişan: **Sümer Sokak 12/2 Demirtepe-ANKARA**

Şerten: **Abone Bo 6 mehan 75, sali 150 iraye Türkiye; bo welaten dervayi du qat e.**